

**Силабус навчальної дисципліни
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
АТЕСТАЦІЇ ТА ПАСПОРТИЗАЦІЇ РОБОЧИХ МІСЬ В
ГАЛУЗІ**

підготовки магістрів

(назва освітнього ступеня)

спеціальності 263 «Цивільна безпека»

(назва спеціальності)

освітньо-професійної програми «Охорона праці»

(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	Нормативна
Мова навчання	Українська
Факультет/Інститут	Цивільної інженерії та екології
Кафедра	Безпеки життєдіяльності
Контакти кафедри	Кафедра каб. В1306 (тринадцятий поверх висотного корпусу) Email: life.safety@pdaba.edu.ua
Викладачі-розробники	Мещерякова Ірина Вікторівна, док.філ., доцент
Контакти викладачів	Email: meshcheriakova.iryna@pdaba.edu.ua
Розклад занять	https://pgasa.dp.ua/timetable/WSIGMA/CT/K5/ROZKLAD.HTML
Консультації	https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2022/10/kaf.BZHD_Grafik-konsultatsij-vykladachiv_.pdf

Анотація навчальної дисципліни

Однією з умов високої працездатності працівника є створення належних і нешкідливих умов праці. За неможливості забезпечення таких умов праці актуальним є проведення атестації робочих місць за умовами праці, що забезпечить врегулювання відносин між роботодавцем і працівниками у галузі реалізації прав на здорові й безпечні умови праці шляхом пільгового пенсійного забезпечення та становленням пільги і компенсації за роботу у несприятливих умовах. Атестація робочих місць за умовами праці процедура важлива та необхідна у відповідності до вимог законодавства з охорони праці, оскільки порушення даних вимог не лише призводить до необхідності у майбутньому оплачувати штрафні санкції, а й до необхідності відшкодовувати заподіяну шкоду працівникові. Вивчаються питання організації й технічного забезпечення оцінки умов праці на робочих місцях об'єктів професійної діяльності, самостійно приймати рішення щодо зменшення шкідливості, важкості, напруженості умов праці на працівника на робочому місці

	Години	Кредити	Семестр
			II
Всього годин за навчальним планом, з них:	120	4	120
Аудиторні заняття, у т.ч:	38		38
лекції	30		30
лабораторні роботи			
практичні заняття	8		8
Самостійна робота, у т.ч:	82		82
підготовка до аудиторних занять	10		10
підготовка до контрольних заходів	6		6
виконання курсової роботи	15		15
виконання індивідуальних завдань	-		-
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	21		21
підготовка до екзамену	30		30
Форма підсумкового контролю			екзамен

Мета дисципліни: отримання теоретичних знань та практичних навиків з питань організації атестації робочих місць.

Завдання дисципліни: засвоєння теоретичних основ і здобуття практичних навичок із комплексної оцінки робочих місць, які підлягають атестації.

Пререквізити дисципліни вивчення дисциплін «Основи охорони праці», «Виробнича санітарія», «Профілактика виробничого травматизму та профзахворювань».

Постреквізити дисципліни виробнича практика, науково-дослідна практика, захист кваліфікаційної роботи та в подальшому спроможність проводити атестацію робочих місць в галузі при комплексній оцінці умов праці на підприємствах.

Компетентності (відповідно до освітньо-професійної програм «Охорона праці» СВО ПДАБА 263 мп-2023):

Загальні компетентності: ЗК 3 – Здатність приймати обґрунтовані рішення; ЗК 4 – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; ЗК 5 – Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: ПК 7 – Здатність організовувати та проводити моніторинг за визначеними об'єктами, явищами та процесами, аналізувати його результати та розроблювати науково-обґрунтовані рекомендації на підставі отриманих даних; ПК 11 – Здатність оптимізувати методи й засоби забезпечення безпеки людини від впливу різних негативних чинників при проведенні аварійно-відбудовних (аварійно-ремонтних робіт) та інших першочергових робіт з відновлення об'єктів будівництва.

Заплановані результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програм «Охорона праці» СВО ПДАБА 263 мп-2023): РН 1 – Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки для розв'язання наукових і прикладних задач у сфері цивільної безпеки; РН 4 – Розробляти і реалізовувати соціально-значущі проекти у сфері цивільної безпеки та дотичні до неї міждисциплінарні проекти з урахуванням соціальних, економічних, технічних та правових аспектів; РН 13 – Оцінювати відповідність правових, організаційних, технічних заходів по забезпеченню техногенної безпеки та безпеки праці вимогам законодавства під час професійної діяльності; РН 17 – Відшукувати необхідну інформацію в спеціальній літературі, базах даних, інших джерелах інформації, аналізувати та об'єктивно оцінювати інформацію; РН 19 – Проводити експертизу організаційних і технічних рішень з питань охорони праці та техногенної безпеки й цивільного захисту населення.

Методи навчання: словесні, наочні, практичні.

Форми навчання: групова, фронтальна, колективна.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою): плакати і планшети; переносний проектор Multimedia Projector – EB-S72; переносний екран для перегляду аудіо і відео матеріалу; аспіраційний психрометр Августа, Ассмана; анеометри: крильчастий, чашковий; барометр-анероїд; газовизначники: ГХ-100, УГ-2; аспіратор; аерозольні фільтри АФА; аналітичні ваги В-200; спиртовий термометр; віброметр ВМ-1; люксметр, колориметр, хроматограф SENTRY ST520.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Організаційно-технічне забезпечення атестації робочих місць					
1. Законодавча база забезпечення атестації та санітарно-гігієнічна паспортизація робочих місць в Україні.	4	2			2
2. Державні соціальні гарантії працюючих в Україні. Атестація та санітарно-гігієнічна паспортизація робочих місць в Україні. Відповідальність та контролюючі служби.	4	2			2
3. Класифікація системи стандартів умов праці та їх кодування. Система стандартів безпеки праці, що встановлюють вимоги до засобів колективного та індивідуального захисту.	4	2			2
4. Зв'язок системи стандартів безпеки праці з міжнародними стандартами OHSAS 18000 «Система управління професійною безпекою та здоров'ям».	4	2			2
5. Метрологічна служба і метрологічна система в Україні. Міжнародне співробітництво в галузі метрологічної діяльності.	4	2			2
6. Вимірювання і метрологічні характеристики. Міжнародна система одиниць СІ.	4	2			2
7. Принципи та основи гігієнічної класифікації праці.	4	2			2
8. Шкідливі та небезпечні фактори трудового процесу.	4	2			2
Разом за змістовим модулем 1	32	16			16
Змістовий модуль 2. Паспортизація та гігієнічна оцінка умов праці					
9. Характеристика факторів небезпек на робочому місці.	7	2	2		3
10. Обов'язки та дії керівника підприємства з організації та проведення атестації й санітарно-гігієнічної паспортизації робочих місць.	5	2			3
11. Проведення атестації робочих місць потенційно небезпечних об'єктів.	7	2	2		3
12. Порядок складання карти умов праці окремих робочих місць.	5	2			3
13. Методи інструментального визначення характерних для конкретного робочого місця виробничих факторів, які підлягають дослідженням.	7	2	2		3
14. Методи й обладнання для проведення контролю параметрів мікроклімату, рівня вібрації, шуму, освітленості на робочих місцях.	5	2			3
15. Методи й обладнання для проведення контролю концентрацій небезпечних хімічних речовин на робочих місцях.	7	2	2		3
Разом за змістовим модулем 2	43	14	8		21
Змістовий модуль 3. (Курсова робота «Організаційно-технічне забезпечення атестації та паспортизації робочих місць в галузі»)					
1. Основні положення атестації робочих місць за умовами праці.	2				2

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
2. Виявлення небезпечних і шкідливих факторів на робочому місці при проведенні атестації робочих місць за умовами праці (за варіантом).	2				2
3. Розрахунок параметрів мікроклімату робочої зони.	1				1
4. Заповнення протоколу досліджень метеорологічних факторів.	1				1
5. Розрахунок шумового навантаження на робочому місці.	2				2
6. Заповнення протоколу проведення досліджень шумового навантаження й інфразвуку.	1				1
7. Розрахунок параметрів важкості та напруженості трудового процесу.	1				1
8. Заповнення протоколу проведення досліджень важкості й напруженості праці.	1				1
9. Розрахунок параметрів освітлення робочого місця.	1				1
10. Заповнення протоколу досліджень освітленості робочого місця.	1				1
11. Заповнення Карти умов праці.	2				2
Разом за змістовим модулем 3	15				15
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	120	30	8		82

2. САМОСТІЙНА РОБОТА

ОПРАЦЮВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЯКІ НЕ ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА ЛЕКЦІЯХ:

Назва теми	Посилання
1. Методи аналізу відповідності: технологічних процесів, будівель, споруд, обладнання нормативно-технічній документації, проектам, характеру та обсягу виконаних робіт, оптимальності технологічних режимів.	п.5 [8,9]
2. Оцінка організаційного рівня робочого місця: раціональність планування, відповідність його системі стандартів безпеки праці, санітарним нормам і правилам, організація роботи захисних споруд, пристроїв, контрольних приладів.	п.5 [8,10-12]
3. Методи біологічного аналізу об'єктів довкілля.	п.5 [8,9]
4. Методи й обладнання для виявлення патогенних мікроорганізмів, грибків та вірусів у робочій зоні.	п.5 8,[9]
5. Методологічні принципи і методи дослідження у фізіології праці.	п.5 [8,9]
6. Методологічні принципи і методи дослідження у психології праці.	п.5 [8,9]
7. Оцінка мозкової працездатності і прихованого часу рефлексорних реакцій.	п.5 [8,9]

ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота з «Організаційно-технічне забезпечення атестації та паспортизації робочих місць в галузі» складається з розрахунково-пояснювальної записки, заповнення протоколів досліджень і карти умов праці. Всі протоколи і карат умов праці виконується на форматі А4 і є складовою частиною розрахунково-пояснювальної записки.

Розрахунково-пояснювальна записка повинна містити:

1. Виявлення небезпечних і шкідливих факторів на робочому місці при проведенні атестації робочих місць за умовами праці (за варіантом).
2. Розрахунок параметрів мікроклімату робочої зони.
3. Заповнення протоколу досліджень метеорологічних факторів.
4. Розрахунок шумового навантаження на робочому місці.
5. Заповнення протоколу проведення досліджень шумового навантаження й інфразвуку.
6. Розрахунок параметрів важкості та напруженості трудового процесу.
7. Заповнення протоколу проведення досліджень важкості й напруженості праці.
8. Розрахунок параметрів освітлення робочого місця.
9. Заповнення протоколу досліджень освітленості робочого місця.
10. Заповнення Карти умов праці.
11. Список використаної літератури.

3. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання знань студентів з окремих змістових модулів

Змістовий модуль 1. Організаційно-технічне забезпечення атестації робочих місць

№ п/п	Вид контролю	Кількість балів
1.	Відвідування лекцій	16
2.	Контрольна робота	84
	Разом:	100

Відвідування лекцій

Присутність студента на лекції оцінюється в – 2 бали.
Всього 8 лекцій.

Контрольна робота

Контрольна робота містить 2 запитання, на які студент зобов'язаний дати відповіді у письмовій формі, максимальна кількість балів при вичерпаній відповіді на одне запитання – 42.

Кількість балів за якість відповіді на одне запитання установлюється:

39-42 балів – студент дав вичерпану відповідь на запитання, навів необхідні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри, дав на них ґрунтовні пояснення.

30-38 балів – студент дав повну відповідь на запитання, навів необхідні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри, але не дав достатніх пояснень до них.

21-29 балів – студент дав повну відповідь на запитання, але навів тільки частину необхідних формул чи залежностей, графіків, схеми, технологічні параметри, дав недостатні пояснення до них.

11-20 балів – студент розкрив суть запитання, але у відповіді допущені помилки, які принципово не впливають на кінцеву суть відповіді, зроблена спроба навести потрібні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри.

1-10 балів – студент не повністю розкрив суть запитання, у відповіді допущені грубі помилки.

Змістовий модуль 2. Паспортизація та гігієнічна оцінка умов праці

№ п/п	Вид контролю	Кількість балів
1.	Відвідування лекцій	14
2.	Виконання та захист практичної роботи	32
3.	Контрольна робота	54
	Разом:	100

Відвідування лекцій

Присутність студента на лекції оцінюється в – 2 бали.

Всього 7 лекцій.

Виконання та захист практичної роботи

Всього 4 практичні роботи. Максимальна кількість балів за одну роботу – 8.

Критерії оцінки практичних знань поточного контролю

№ з/п	Вид критерію	Зміст критерію	Кількість балів за 1 змістовий модуль
1	Відвідування практичних занять	1 бал за відвідування студентом кожного практичного заняття	1
2	Якість виконання і захисту практичного завдання	Студентом обґрунтовано і в повному обсязі розв'язано практичне завдання. При захисті практичного завдання продемонстрована висока якість опанування інструментарієм розв'язання практичних задач.	6-7
		При захисті практичного завдання студентом продемонстрована хороша якість опанування інструментарієм розв'язання практичних задач. При обґрунтуванні і розв'язанні практичного завдання студентом допущені незначні помилки, які суттєво не знижують якості виконання завдання.	1-5
		Виконання і захист практичного завдання зроблені студентом з грубими помилками і не в повному обсязі. Допоміжні запитання викладача не дозволяють студенту довести той факт, що опанований ним інструментарій розв'язання задач є достатнім для практичного використання.	0
		Разом:	0-8

Контрольна робота

Контрольна робота містить 2 запитання, на які студент зобов'язаний дати відповіді у письмовій формі, максимальна кількість балів при вичерпаній відповіді на одне запитання – 27.

Кількість балів за якість відповіді на одне запитання встановлюється:

25-27 балів – студент дав вичерпану відповідь на запитання, навів необхідні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри, дав на них ґрунтовні пояснення.

18-24 балів – студент дав повну відповідь на запитання, навів необхідні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри, але не дав достатніх пояснень до них.

13-17 балів – студент дав повну відповідь на запитання, але навів тільки частину необхідних формул чи залежностей, графіків, схеми, технологічні параметри, дав недостатні пояснення до них.

6-12 балів – студент розкрив суть запитання, але у відповіді допущені помилки, які принципово не впливають на кінцеву суть відповіді, зроблена спроба навести потрібні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри.

1-5 балів – студент не повністю розкрив суть запитання, у відповіді допущені грубі помилки.

Критерії оцінювання екзамену

Максимальна оцінка за екзамен – 100 балів. Екзамен складається з 4 питань теоретичного курсу. Максимальна кількість балів за відповідь - 25.

За відповіді на питання екзамену нараховують наступну кількість балів:

- за повну відповідь – 23-25 балів;
- студент дав повну відповідь на запитання, навів необхідні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри, але не дав достатні пояснення до них – 15-22 балів;
- студент дав повну відповідь на запитання, але навів тільки частину необхідних формул чи залежностей, графіків, схеми, технологічні параметри, дав недостатні пояснення до них – 7-14 балів;
- студент не повністю розкрив суть запитання, у відповіді допущені помилки – 1-6 балів;
- студент дав неправильну відповідь на запитання - 0 балів.

Критерії оцінювання курсової роботи

Максимальна оцінка за виконання курсової роботи – 100 балів.

Загальна оцінка роботи складається із:

- оцінки за виконання роботи – 60 балів;
- оцінки захисту роботи (максимальна кількість – 40 балів);

До захисту подається курсова робота, виконана в повному обсязі, відповідно до завдання.

При оцінюванні захисту курсової роботи враховуємо наступне:

за повне, чітке та логічне викладення результатів курсової роботи та якісне її оформлення, демонстрацію у відповідях розуміння глибоких теоретичних знань з даної дисципліни, володіння первинними навиками дослідної роботи: збору даних, аналізу, творчого осмислення, студент одержує 38-40 балів;

якщо студент показав досить стійкий і систематичний характер знань, але виконав завдання з дрібними похибками у вирішенні й викладенні, студент одержує 30-37 балів;

якщо студент виявив достатні знання, але допустив деякі помилки і не зовсім точно та правильно виконав завдання чи нечітко представляє теоретичних знань з даної дисципліни, студент одержує 21-29 балів;

якщо студент в основному опанував знання навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання, виявляє неточності, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх з майбутньою діяльністю, студент одержує 11-20 балів;

якщо пояснення студента не є переконливими та вичерпними і він припускається серйозних помилок при виконанні завдання як у теоретичному, так і в практичному плані, а також у логічному викладенні матеріалу, студент одержує 1-10 балів;

студент не дав відповідь на теоретичне питання та не розв'язав практичне завдання; в роботі допущені грубі помилки, які не дозволяють позитивно оцінити курсову роботу і вимагають її переробки - 0 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична змістових модулів 1, 2 та екзамену.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента; прозорість оцінювання; інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

При організації освітнього процесу студенти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії.

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Передбачається систематичне відвідування студентами аудиторних занять, за винятком поважних причин.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Якщо студент був відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультацій викладача.

Порядок зарахування пропущених занять: якщо пропущено лекцію – у формі усного опитування за підготовленим рефератом на відповідну тему. При цьому враховується причина пропущених занять: якщо заняття пропущене з поважної причини, то відпрацювання зараховується з коефіцієнтом 1,0; якщо заняття пропущене за відсутністю поважної причини – з коефіцієнтом 0,5.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентом.

Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами наукового ступеню передбачає: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;

надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Дотримуватися Положення щодо запобігання та виявлення академічного плагіату у ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури».

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Конституція України.
2. Кодекс законів про працю України.
3. Закон України «Про охорону праці».
4. Кодекс цивільного захисту України.
5. Закон України «Про підприємництво».
6. Закон України про колективні договори й угоди.
7. Основи законодавства України про охорону здоров'я.
8. Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу. – К.: МОЗ України, 2014.
9. Організаційно-технічне забезпечення атестації та паспортизації робочих місць: курс лекцій. / Укладачі: В.М. Лобойченко, С.В. Белан. – НУЦЗУ, 2012. – 226 с.
10. ДБН В.2.5-28:2018 Природне і штучне освітлення.
11. ДСН 3.3.6.042-99. Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень. – К.: Держстандарт, 1999.
12. ДСН 3.3.6.037-99. Державні санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку. – К.: МОЗ України, 1999.
13. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку проведення атестації робочих місць за умовами праці» від 01.08.1992р. № 442.

Допоміжна

1. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затверджений постановою КМУ від 17.04.2019 № 337.
2. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Організаційно-технічне забезпечення атестації та паспортизації робочих місць в галузі» для студентів

ступеня магістра спеціальності 263 «Цивільна безпека» денної та заочної форм навчання /
 Чередниченко Л.А., Приходченко В.І., Мещерякова І.В./ Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, 2018.- 45 с.

6. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Пенсійний фонд України. – Режим доступу: <https://www.pfu.gov.ua/>
2. Державна служба України з надзвичайних ситуацій України. – Режим доступу:
<http://www.mns.gov.ua>
3. Державної служби України з питань праці. – Режим доступу: <https://dsp.gov.ua/>
4. Віртуальний читальний зал ПДАБА / Кафедри / Кафедра Безпеки життєдіяльності /
 Організаційно-технічне забезпечення атестації та паспортизації робочих місць в галузі Режим
 доступу: <http://surl.li/mgxnu>

Розробник(и)

(підпис)

Ірина МЕЩЕРЯКОВА

Гарант освітньої програми

(підпис)

Олександр ПИЛИПЕНКО

Силабус затверджено на засіданні кафедри

безпеки життєдіяльності

(назва кафедри)

Протокол від «30» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

Анатолій БЕЛІКОВ